

Z
A

12

ACADEMICE

luni 18 octombrie 2004

ACADEMIA

ROMÂNĂ

pagină realizată în colaborare cu Academia Română

Galeria de portrete

Un „om deplin“ al științei românești

acad. LIVIU CONSTANTINESCU (1914-1997)

„A cad. Liviu Constantinescu a fost un savant în adevăratul sens al cuvântului, un om care a îmbinat priceperea și rigurozitatea științifică și a lăsat, fără îndoială, repere importante în cunoașterea structurilor adânci ale teritoriului românesc. A fost, în același timp un educator, remarcabil profesor și un excelent

dirigitor de activitate științifică”, așa l-a caracterizat acad. Mircea Săndulescu, care a succedat acad. Liviu Constantinescu la președinția Secției de Științe Geonomice. A făcut-o în cadrul unei sesiuni științifice consacrate împlinirii a 90 de ani de la nașterea distinsului om de știință, un model de performanță științifică și demnitate intelectuală.

Absolvent al Facultății de Științe din București, acad. Liviu Constantinescu și-a luat doctoratul, în 1941, cu teza „Potențiale disruptive în vapori de hidrocarburi” și s-a specializat în geomagnetism la Posdam (1944) și Praga (1946). A urmat treptele ierarhiei universitare, ajungând profesor la Institutul de Petrol, Gaze și Geologie, unde a fost și prorector între 1969-1971, și la Universitatea București. Paralel, a desfășurat o bogată activitate științifică, fiind directorul

fondator al Observatorului Geofizic Surlari, cercetător și șef al Secției de Geofizică la Institutul de Fizică al Academiei Române, cercetător și șef al Secției de Geofizică aplicată la Institutul de Geologie, Geofizică și Geografie al Academiei Române, șef al Secției de Geofizică Aplicată și al Secției de Seismologie, director adjunct al Centrului de Cercetări Geofizice. A adus contribuții de mare valoare în gravimetrie și prospecțiuni gravimetrice, radiometrie și fizica globului,

asupra cadrului conceptual modern al tratamentului datelor de observație ale câmpurilor geofizice, distribuției și variațiilor în timp ale câmpurilor geofizice potențiale. De o valoare deosebită sunt și contribuțiile în domeniul seismologiei și seismotectonicii (mecanismul focal de producere a cutremurilor de pământ, harta seismologică a teritoriului românesc). Rezultatele acestor cercetări sunt cuprinse în peste 100 de cărți, studii, articole apărute în țară și peste hotare.

în semn de prețuire a calităților sale științifice și morale a fost ales membru al unor prestigioase instituții științifice naționale și internaționale științifice. A fost ales membru corespondent al Academiei Române în anul 1963 și titular în 1990, iar între anii 1990-94 a fost președintele Secției de Științe Geonomice. În 1992 a susținut discursul de recepție cu tema „Sinergismul în cercetările geonomice”.

Am sintetizat, cât a fost cu putință, activitatea științifică a

acad. Liviu Constantinescu pentru a putea înfățișa verticalitatea sa intelectuală și morală, la care s-au referit pe larg toți cei care au susținut comunicări. și asta pentru că acei ani au fost, mare parte din ei, cei ai dictaturii comuniste, când hotărâtor în aprecierea unui specialist era faimosul „dosar”. Ei bine, trebuie să spunem că acad. Liviu Constantinescu nu doar că nu a fost membru de partid, dar atât cât i-a stat în puteri, a ajutat pe cei care erau trecuți, sub diferite forme, pe cine știe ce „liste negre”. Dr. Marius Visarion, membru corespondent al Academiei Române, a evocat, printre altele, momente din viața sa de student și felul în care acad. Liviu Constantinescu a demonstrat nevinovăția lui Horia Hulubei, „invinuit”, într-o anchetă de partid, că „...ar fi uitat un muc de țigară „stins” în camera unde era microscopul electronic...”

Amintindu-și de anii studenției, prof. univ. Paul Georgescu a subliniat: că „Profesorul se remarcă nu numai prin vastitatea cunoștințelor și ușurinta conversației în engleză, franceză, germană, italiană (mărturisese cum, în tinerețe, a tradus în italiană romanul „Pădurea spânzuraților” a lui L. Rebreanu) și chiar rusă, dar și prin dorința sinceră de a transmite celor interesați rezultatele noilor cercetări geofizice apărute în diverse publicații... Exemplu de o ponderată exigență, proverbială punctualitate, profesionalism de excepție și evidentă vocație pentru activitatea didactică, Profesorul a fost pentru noi toți un ideal la care n-am ajuns și, probabil, nici nu vom ajunge vreodată.”

Anume am lăsat la sfârșit povestea Observatorului Geomagnetic Național de la Surlari, adevărată „izbândă” științifică, despre care au vorbit toți cei care i-au fost studenți și colaboratori. Tânărul fizician și asistent al acad. Eugen Bădărău, acad. Liviu Constantinescu, relatează dr. Dorel Zugrăvescu, membru corespondent al Academiei Române, a acceptat, la cererea acad. Sabba Ștefănescu, să renunțe la cariera universitară și să se dedice cercetării. Și un fapt inedit: în colaborare a Bisericii Ortodoxe, cu Vlădica Gherasim de la Mănăstirea Căldărușani, a înființat Observatorul Geodinamic de la Căldărușani. Adevărata Odissea a construirii Observatorului Geomagnetic de la Surlari a fost pe larg înfățișată de dr. ing. Alexandru Soare, actualul director al Observatorului, care de acum înainte va purta numele Acad. Liviu Constantinescu, pentru a face mai solidă „perpetuarea memoriei fondatorului său.” În 1998, Observatorul a fost integrat în rețeaua internațională, ca „observator magnetic planetar”. Să mai adăugăm că datorită renumelui său internațional de geofizician complex, acad. Liviu Constantinescu a fost solicitat să scrie definiția conceptului „Pământ” pentru ediția actualizată a Marii Enciclopedii Italiene, misiune pe care a împlinit-o strălucit. Împlinirea acestor ultime realizări avea să vină după ce distinsul Savant, Profesor și Om se stinsese din viață. A rămas însă în istoria științei și nu mai puțin în memoria celor care au avut privilegiu de a-i fi studenți și colaboratori, azi personalități de prestigiu și formatorii noilor generații de specialiști.